

Elkészültek a szabadtéri játékok színpadának és nézőterének tervei

A nézőteret több „ütemben“ építik **Hatalmas színpad korszerű megoldásokkal**
Ötmillió forint a kivitelezéshez

A szegedi szabadtéri játékok művészi programjának előkészítésével egyidőben folynak a megfelelő műszaki előmunkák is. A Szegedi Tervező Vállalat — mint generáltervező — elkészítette a szabadtéri színpad és a nézőtér elhelyezésére, felszerelésére vonatkozó terveket.

Ulrich Ferenc építésztervező csoportvezető irányításával a különböző tervezési szakemberek kollektívja által kidolgozott tervdokumentáció két vastag kötetet tesz ki. A szakembereknek olyan általános és részletegységeket sikerült kidolgozniuk, amelyek eredményeként a szabadtéri játékok nézőtere, színpada megfelelhet a sokirányú követelményeknek: hogy jó adottságú biztosítson a magas színvonalú művészi produkcióknak; az egyes előadásokat többzetes nézőcsoport élvezhesse a szó szoros értelmében; a színpadi játékok nézőtér bármely pontjáról jól látható és hallható legyen; a nagy kiterjedésű nézőtérrel az egyes előadások közönsége gyorsan és zökkenőmentesen elfoglalhassa helyét stb. Nem utolsósorban pedig, hogy a nézőtér és a színpad szervesen illeszkedjék formailag, esztétikailag is a Beloiannisz térbe és a Dómhoz. Mindezek a követelmények bizonyos nagyvonalúságot kívánnak meg — amit természetesen össze kell egyeztetni a viszonylag szűkre szabott anyagi lehetőségekkel, a »takaróval«.

A korábbiakhoz képest fejlődés

A Szegedi Tervező Vállalat mérnökei, és az egyes »állalkozó« tervező csoportok, mint a színpad és a nézőtér világosítását, hangosítást, berendezését kidolgozó budapesti Középülettervező Vállalat munkaközössége általában az előbbi felsorolt szempontoknak megfelelően oldotta meg feladatát és sikerült olyan megoldást találni, hogy az műszakilag is jelentős legyen és a korábbi szabadtéri játékokhoz képest fejlődést jelentsen. A tervezési munkánál számos ötletet, új szerű, modern megoldást találtak.

Kezdjük talán a nézőtérrel. A háború előtti szabadtéri játékoknál körülbelül ötezer néző számára volt hely. A szabadtéri játékok felújításánál mindjárt kívánalomként szerepelt, hogy a nézőteret tovább kell bővíteni. A tervezők erre találtak is megfelelő megoldást. A tér alaprajza erre alkalmas anélkül, hogy az egyáltalában nem közömbös esztétikai szempontok háttérbe kerüljenek.

Három év alatt

A nézőtér úgy alakítható ki, hogy a padosorok a templomtól fokozatosan emelkedjenek és az egész tribün a templommal szemben levő egyetemi épület teraszáig »futna fel«. Így sok ezer ember élvezheti a János vitézt, az Ember tragédiáját, vagy a szovjet balettagyűtes, az olasz opera vendégjátékát esténként. A nézőtér építése több ütemben történik. Az első évben 5063 személy elhelyezésére alkalmas nézőtér készül el (tehát máris valamivel több, mint korábban), a második évben tovább bővítenék a tribünt. Ezen a »bővítésen« 1890 személy helyezkedhetne el, azonkívül az egyetemi épület teraszán 930 személy megfelelő állóhelyet létesítenek; az első két év alatt tehát majdnem nyolcezer ember elhelyezésére alkalmas nézőtér épül. A további bővítés a harmadik évben lenne időszerű.

Szétszedhető tribün

Elöl két páholyos lesz, amely a Dóm homlokzatától

mintegy 30 méterre kezdődik. Ezután karéjszerűen és lépcsőzetesen széksorok, majd padosorok következnek. Az első tizennyolc sor vaszerkezetű pódiumelemekre kerül, a további pedig a volt Petőfi-híd vasanyagának felhasználásával készült emelvényen helyezkedik el. A szükséges teherbírási biztosítása mellett sikerült elérni, hogy a vaszerkezeti pódiumelemek könnyen szétszedhetők, szétszedhetők, viszonylag könnyen szállíthatók és tárolhatók legyenek, hiszen a nézőteret, a színpadot a játékok befejeztével a térről el kell távolítani.

A Petőfi-híd vasanyagának felhasználásával készülő tribünnél Heckenast Kálmán és Kellner János mérnökök újítását alkalmazzák.

Új elgondolások

A nézőtér minden pontjáról a megfelelő »látást« biztosítják. A tribün legmagasabb pontja a tervek szerint több mint öt méter lesz. Az egész nézőteret négy hosszanti út és két keresztút bontja mezőkre. A nagy kiterjedésű nézőteret egyszerűen a széleken és a feljárók mentén felállított kandelaberekkel, másrészt pedig a székek alá elhelyezett világítótestekkel világítják.

Külön probléma a közel hetven méter széles és száz méter hosszú nézőtér »hangellátása«. Az eddigi szabadtéri hangkövetítési rendszerek nem teljesen megfelelőek. Olyan térhatású hangkövetítést kell alkalmazni, hogy bármely helyen ülő néző hallja a hatalmas színpad minden részéről a hangot, kihagyások nélkül és nem hangosabban, mint a rendszeres közvetítés erőssége.

Ezt az igen bonyolult feladatot újszerű »háromcsatornás sztereofonikus« módszerrel akarják megoldani. Ezenkívül a hangszórókat — merész elgondolással — a tribünök alá helyezik el. Az új megoldásokat azonban előzőleg kipróbálják.

Ötszáz négyzetméteres színpad

Igen nagy figyelmet fordítanak a színpad felépítésére is. A színpadi emelvény a Dóm főhomlokzata előtti magas, aszfaltozott térség meghosszabbítása lesz, úgy, hogy a jelenlegi lépcsőzetet befedjük. A színpadi emelvény több mint ötszáz négyzetméter alapterületű lesz. A Dómmal párhuzamosan a templom homlokzatát jórészt befedő, majdnem húsz méter magas háttér, ebben pedig 14 méter magas körívű nyílás, kapuzat lesz. A nyílás mögött húzzák fel esténként a különleges anyagból készült vásznat, melyre majd a kulisszákat vetítik. A térszínpad egész dobogórendszerrel képez. Ezt két-

oldalt az ünnepi játékok tartamára épített toronyépület szegélyezi. A baloldali a Demeter-toronyhoz támaszkodik, a jobboldali a Szentháromság-szobor talapzatáig ér. A tornyok színpadüzemi célokat szolgálnak, azonkívül a szcenikai színpadvilágítás legfontosabb helyei lesznek. A tornyok az elmúlt játékokon kitűnően beváltak. Ekkor kétmeleteresek voltak, most pedig a színpadvilágítás fontossága miatt háromemeletesek lesznek. A tornyokban találnak helyet a különböző »vezérlő« berendezések is, itt helyezkedik el a rendezőfülke, a világításfelügyelőfülkéje, a rádióos és a televíziósok külön fülkéje. A vetítőberendezések, reflektorok mellett itt találhatók a fényszabályozó-berendezések. Az utóbbiak eredményes működése elengedhetetlen a szcenikai és rendezési feladatok művészi lebonyolításához. Ezért erre különösen nagy gondot fordítanak.

»Szemképrázató« fényrivalda

A függőnyt az úgynevezett fényrivalda pótolja. Ez lehetővé teszi a felvonások kezdetének és végének jelzését. A nézők szeméinek

kápráztatásával takarja mindazt, ami a színpadon a szünet alatt történik (díszletezés stb.). Jellemzőül néhány adat: a fényrivalda 33 méter hosszú. Folyóméterenként 12 darab százszáz izzólámpával. Négy száz ilyen körte kápráztatja tehát a nézősereg szemét egy-egy színpadi változásnál.

A tervdokumentáció ezenkívül még számos adatot tartalmaz az öltözők, büfék és más helyiségek megoldására. Mindent egybevetve: a tervek amellett, hogy szem előtt tartják a gazdasági szempontokat, a »takaró hosszát« — mégis lehetőségeket adnak, alapul szolgálhatnak arra, hogy a szegedi szabadtéri játékok 1959-ben megfelelő művészi színvonalon kezdődjenek el és a műsort ezer és ezer beföldi látogató és külföldi vendég élvezhesse. A színpad és az ötezer személyes nézőtér megépítéséhez hárommillió háromszáz ezer forint, a további bővítéshez pedig egymillió kétszáz ezer forint, összesen tehát ötmillió forint szükséges. A színpad további kellei, a kosztümök stb. ebbe természetesen nincsenek beleszámítva. Ez azonban részben a szegedi, részben a budapesti színházknál már megvannak.

(németh)

Eredményes fél esztendő a KISZ szegedi Ifjúsági Akadémiáján

Nemrég múlt fél esztendője, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség Szeged városi bizottsága, a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat közös rendezésben megkezdte az Ifjúsági Akadémia előadásorozatát. Október 16-án mintegy 250 fiatal gyűlt össze a Juhász Gyula Művelődési Otthon nagytérében, hogy meghallgassa dr. Karácsonyi Béla elvtárs »Hazádnak rendületlenül...« című előadását. Mindannyian kíváncsian figyelték az arccokat, hogy megelégedettek-e a fiatalok, megértették-e az előadás eszmei és politikai mondanivalóját. Szorongva tettük fel mindannyian magunknak a kérdést, vajon eljutunk-e az előadások végéig, a tizenkettedik összejövetelig, vagy megbuktatja ezt a nemes szándékú vállalkozást a közöny. Biztunk azonban az ifjúságban, és ez a bizalom nem volt hiábavaló. A második előadásra ugyancsak szűfőség meglett a terem, sőt a későbbiek folyamán arra kényszerültünk, hogy férőhely hiánya miatt külön rendezzünk előadásokat a ruhagyári, valamint a középiskolások fiataloknak. Az elmúlt fél év alatt a Juhász Gyula Művelődési Otthonban kilenc előadást rendeztünk a középiskolások diákoknak pedig hatot. A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok alapján megállapít-

ható, hogy Szegeden körülbelül 3500—4000 fiatal vett részt az előadásokon. Az előadások összeállításánál arra törekedtünk, hogy olyan sorozatot állítsunk össze, amely az ifjúság érdeklődési körének, mindennapi problémáinak megfelelő, s 16-án mintegy 250 fiatal gyűlt össze a Juhász Gyula Művelődési Otthon nagytérében, hogy meghallgassa dr. Karácsonyi Béla elvtárs »Hazádnak rendületlenül...« című előadását. Mindannyian kíváncsian figyelték az arccokat, hogy megelégedettek-e a fiatalok, megértették-e az előadás eszmei és politikai mondanivalóját. Szorongva tettük fel mindannyian magunknak a kérdést, vajon eljutunk-e az előadások végéig, a tizenkettedik összejövetelig, vagy megbuktatja ezt a nemes szándékú vállalkozást a közöny. Biztunk azonban az ifjúságban, és ez a bizalom nem volt hiábavaló. A második előadásra ugyancsak szűfőség meglett a terem, sőt a későbbiek folyamán arra kényszerültünk, hogy férőhely hiánya miatt külön rendezzünk előadásokat a ruhagyári, valamint a középiskolások fiataloknak. Az elmúlt fél év alatt a Juhász Gyula Művelődési Otthonban kilenc előadást rendeztünk a középiskolások diákoknak pedig hatot. A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok alapján megállapít-

Beszélggettünk a fiatalokkal. A válaszok legtöbbször arról tájékoztattak, hogy megkapták az Ifjúsági Akadémiától, amit vártak. A vélemények inkább abban oszlottak meg, hogy némelyek szerettek volna még több előadást hallani az irrodalom-, illetve a társadalomtudományok tárgyköréből. A rendezéssel és a témákkal kapcsolatosan elhangzott javaslatokat természetesen közönséggel tettük, és a jövő évi műsortervezésnél figyelembe is vesszük.

Hogy volt-e haszna, értéke az előadásoknak? Erre is igennel felelünk. Politikai téren sok problémát tisztáztunk az ellenforradalom időszakában itt-ott megzavart fiataljaink előtt. Az előadások elősegítették fiataljaink politikai, erkölcsi és kulturális művelődését, fejlődését. A kollektív szellem kialakításában is értünk el eredményt. Nagyon sok fiatal szerzett hasznos és kedves barátságokat az előadások alkalmával. Volt olyan fiatal is, aki egy-egy előadás politikai mondanivalója és értékelése után ráébredt arra, hogy hol van a helye. Sőt, többen kérték felvételüket a KISZ-szervezetbe.

Késztelen, hogy az Ifjúsági Akadémia műsorösszeállításában és szervezésében az eddigiektől eltérően egészen új utakon jártunk. Uttörő-jellegű munkánkat széles körben elismerték, s többek között a Magyar Rádió is ismertette a szegedi Ifjúsági Akadémia munkáját, műsortervezetét.

Nem lenne azonban helyes, ha csak a szervezés jóságára, és a műsor érdekességére hívnánk fel a figyelmet. Az Ifjúsági Akadémia eredményességében döntő érdeme van a jól kiválasztott előadói gárdának is, amelynek tagjai nemcsak színvonalas és érdekes előadásokért érdemelnek elismerést, hanem azért is, hogy a fiatalok nyelvén tudtak szólni és közel kerültek maguk is a fiatalsághoz.

Négy előadás van még hátra a befejezésig, az Ifjúsági Akadémia rendszeres hallgatóinak oklevéllel való megjutalmazásáig. Biztosak vagyunk abban, hogy a további előadások sem jelentenek csalódást a fiataloknak és minden összevetéssel közelebb viszi őket ahhoz, hogy felismerjék helyüket a rendeltetésük és céljukat a szocialista társadalomban.

dr. Nagymihály Sándor, a szegedi járásbíró elnöke

Dr. Bánfalvi József, a KISZ szegedi Ifjúsági Akadémia igazgatója

A törvény erejével a társadalmi tulajdon védelméért

Figyelmeztető esetek a szegedi járásbíró ítéleteiből

Az újra egyesített szegedi járásbíró elnök havonta 50—100 személyt állít a járási és városi ügyészség azzal a váddal, hogy ezek a személyek a társadalmi tulajdon sérelmére bűncselekményeket követtek el.

Hol a legtöbb kártevés?

A járásbíró elnök közötti ügyek között legtöbb az Alami Erdőgazdaság és a honvédség sérelmére elkövetett felfüggesztett börtönbüntetést szokott kiszabni. Ezzel szemben a hosszabb időn át boltot dézsmáló szövetkezeti alkalmazottak nem egyszer éven felüli büntetést kapnak, éppen úgy, mint a vállalatoknál sokszor ismételt és bűnszövetkezetben garázdálkodó személyek.

Ezekről időnként az újságban is értesül a közönség. Ezeknek az ügyeknek a nyilvánosság előtti ismertetése nagy segítséget jelent a bíróságnak az általános megelőzés érdekében kifejtett munkájában.

rető dolgozónak becsületbeli ügye, s aki a társadalmi tulajdonnal kapcsolatos kötelességét megszegi, esetleg évekre kirekeszti magát a szabad emberek társadalmából és éveken át raboskodhat.

A fatolvajokkal és kisebb értéket első ízben eltulajdonító megtevődtekkel szemben a bíróság pénzbüntetést, vagy felfüggesztett börtönbüntetést szokott kiszabni. Ezzel szemben a hosszabb időn át boltot dézsmáló szövetkezeti alkalmazottak nem egyszer éven felüli büntetést kapnak, éppen úgy, mint a vállalatoknál sokszor ismételt és bűnszövetkezetben garázdálkodó személyek.

Ezekről időnként az újságban is értesül a közönség. Ezeknek az ügyeknek a nyilvánosság előtti ismertetése nagy segítséget jelent a bíróságnak az általános megelőzés érdekében kifejtett munkájában.

Amikor a vállalat is hibás

A bíróság más eszközökkel is igyekszik a társadalmi tulajdon elleni bűncselekményeket megakadályozni. Ezt a célt szolgálja, hogy a bíróság egy-egy ügy elintézése során igyekszik betekintést nyerni a vállalat életébe, és kikutatni, mi tette lehetővé a bűncselekmény elkövetését. Az esetleges hiányosságra a járásbíró figyelmzett a vállalat vezetését, sőt annak felettes hatóságát is. Így a szegedi járási szövetkezeti központban ismételt rámuntattunk a szövetkezeti boltok hiányos könyvelésére és a laza belső ellenőrzésre.

Észleltük, és a szegedi vállalatok vezetőinek ismételt kifogásoltuk, hogy a vállalatok jelentékeny részénél formális a kapuellenőrzés, áttekinthetetlen az anyagkönyvelés. A nagy adminiszt-

Az Arisztov-módszer alkalmazásával

Több millió forint értékű minőségi javulás a Textilművekben

A Szegedi Textilművekben 1954-ben kezdték meg a szovjet Arisztov-féle fonás-technológiai módszer alkalmazását. Azelőtt az üzem műszaki dolgozóinak nagy gondot okozott a gyapotfonal egyenetlensége. A szovjet szakirodalom tanulmányozása közben fedezték fel Arisztov szovjet mérnök módszerét, amelyet a Textilművek szovjet gyártmányú gépein is jól tudtak alkalmazni a hibák megszüntetésére. 1954-ben először csak néhány nyújtógépet alakítottak át úgy, hogy a gyapotfátyolt — amelyet fonállal sodornak — az eddigi gyakorlattól eltérően ferde szögben vezették a gép alatt elhelyezett gyűj-

tóknakba. Ezáltal többszörös egyesítést értek el, ami egyenletesebb, jobb minőségűvé teszi a fonalat, s a belőle készült ruhaanyagot. A módszer olyan jól bevált, hogy mind a 24 nyújtógépet így alakították át, s évről-évre javuló eredményeket érnek el. Nagyrészt az Arisztov-módszer alkalmazásának köszönhető, hogy azóta több, mint kétszeresére: huszonkettőről, negyvenhét százalékra növekedett az üzemben az első osztályú áru aránya. Ezzel a módszerrel az összes fonalfajtákat alapulvéve az elmúlt négy évben, több millió forint értékű minőségi javulást értek el.